

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025

Chișinău

**Pentru aprobarea Regulamentului privind crearea și utilizarea
sistemului de blocare și/sau de întrerupere controlată
a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare**

În temeiul art. 221 alin. (1¹) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214- 220, art. 704), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau de întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare (se anexează).

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Doina NISTOR

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. /2025

REGULAMENT
privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau de întrerupere
controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau de întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare (în continuare – *Regulament*) are drept obiect stabilirea măsurilor pentru crearea și utilizarea sistemului destinat blocării și/sau întreruperii controlate în perimetrele instituțiilor penitenciare a radiocomunicațiilor ce operează în benzi de frecvențe cu categoria de utilizare neguvernamentală sau partajată.

2. În sensul prezentului Regulament, următoarele noțiuni semnifică:

2.1. *perimetrul instituției penitenciare* – secții de deținere din cadrul instituțiilor penitenciare și locuri delimitate din interiorul acestora la care au acces deținuții (blocuri de detenție, ateliere de producție, blocuri alimentare, depozite, magazine, spații recreative etc.);

2.2. *blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor* – utilizarea intenționată a echipamentelor tehnice în scopul limitării sau suprimării semnalelor radio pe frecvențe specifice într-un perimetru definit, fără a afecta comunicațiile autorizate din afara acestuia.

Capitolul II
SCOPUL ȘI CONDIȚIILE DE CREARE ȘI DE IMPLEMENTARE
A SISTEMULUI DE BLOCARE ȘI/SAU DE ÎNTRERUPERE
CONTROLATĂ A RADIOCOMUNICAȚIILOR

3. Blocarea și/sau întreruperea controlată a radiocomunicațiilor se realizează numai în scopul prevenirii utilizării neautorizate a acestora de către deținuți, în perimetrul instituției penitenciare, a dispozitivelor tehnice, inclusiv a telefoanelor mobile, destinate transmiterii, primirii ori prelucrării imaginilor, a sunetelor și a informațiilor, precum și a internetului.

4. Sistemul de blocare și/sau de întrerupere controlată a radiocomunicațiilor (în continuare – *Sistem*) reprezintă o combinație de aparate și de dispozitive destinate blocării și/sau întreruperii controlate a radiocomunicațiilor a cărui funcționare poate fi monitorizată inclusiv de la

distanță și care se instalează în locuri ale căror pază și/sau securitate poate fi asigurată de către personalul instituției penitenciare și care sunt inaccesibile deținuților.

5. Blocarea și/sau întreruperea controlată a radiocomunicațiilor se efectuează în conformitate cu normele sanitare aplicabile.

Capitolul III

CARACTERISTICILE GENERALE ALE SISTEMULUI

6. Sistemul are următoarele caracteristici generale:

6.1. funcționează strict în perimetrul instituțiilor penitenciare, utilizând benzi de frecvențe radio;

6.2. blochează și/sau întrerupe comunicațiile dintre deținuți și terțe persoane, efectuate în alte condiții decât cele prevăzute de lege;

6.3 funcționează la cea mai mică putere posibilă din punct de vedere tehnic, strict necesar pentru atingerea scopului prevăzut de prezentul Regulament;

6.4. nu depășește limitele impuse de legislația națională în ceea ce privește expunerea populației din afara instituțiilor penitenciare la câmpul electromagnetic;

6.5. nu stochează informațiile referitoare la traficul, localizarea, la datele necesare pentru identificarea unui abonat sau a unui utilizator, precum și la conținutul comunicațiilor (imagini, sunete și informații);

6.6. nu afectează dispozitivele de comunicație din dotarea instituțiilor penitenciare;

6.7. asigură compatibilitatea electromagnetică cu echipamentele din dotarea instituțiilor penitenciare și din afara perimetrului instituțiilor penitenciare.

7. Funcționarea Sistemului în perimetrele instituțiilor penitenciare se realizează cu respectarea următoarelor condiții:

7.1. evitarea creării interferențelor prejudiciabile asupra stațiilor, rețelelor și serviciilor de radiocomunicații autorizate din afara perimetrului instituțiilor penitenciare;

7.2. protejarea sănătății publice împotriva câmpurilor electromagnetice.

8. Înainte de punerea în funcțiune a Sistemului, Ministerul Justiției, prin intermediul Administrației Naționale a Penitenciarelor (în continuare – ANP), trimite o notificare către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare – ANRCETI), furnizorii de rețele publice și de servicii de comunicații electronice accesibile publicului și

Agenția Națională pentru Sănătate Publică (în continuare – ANSP), specificând toți parametrii tehnici relevanți.

9. În vederea punerii în funcțiune a Sistemului, precum și a excluderii interferențelor prejudiciabile cauzate rețelelor publice de comunicații electronice furnizate autorizat în Republica Moldova, Ministerul Justiției (prin intermediul NP), NRCETI, NSP și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice vor colabora la necesitate.

10. Dacă funcționarea Sistemului generează interferențe prejudiciabile asupra stațiilor, rețelelor și serviciilor de radiocomunicații autorizate din afara perimetrului instituțiilor penitenciare, Ministerul Justiției (prin intermediul NP) va întreprinde neîntârziat toate măsurile necesare pentru eliminarea acestora, în conformitate cu prescripțiile NRCETI sau în urma sesizărilor din partea furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului sau a furnizorilor serviciilor de radiocomunicații. Măsurile pot include diminuarea puterii de emisie, modificarea diagramei de directivitate a antenelor sau a altor caracteristici tehnice, modificarea amplasamentului sau sistarea emisiei elementelor Sistemului care au constituit sursa interferențelor respective până la înlăturarea acestora.

11. În cazul în care Sistemul nu corespunde criteriilor prevăzute de prezentul Regulament, instituțiile penitenciare vor suspenda utilizarea acestuia până la remedierea neconformităților.

12. În cazul în care, ca urmare a implementării de către NP a soluțiilor tehnice prevăzute pentru funcționarea Sistemului, se constată în mod repetat apariția unor cazuri de interferențe prejudiciabile, care afectează calitatea serviciilor furnizate de titularii de drepturi de utilizare a frecvențelor radio, vor fi executate acțiunile necesare în vederea revizuirii condițiilor tehnice de utilizare ale acestuia.

13. Selectarea instituțiilor penitenciare pentru instalarea Sistemului se realizează după evaluarea vulnerabilităților regimului de siguranță, a frecvenței descoperirii dispozitivelor de comunicare la distanță, a specificului amplasării geografice și al arhitecturii instituției, a numărului de deținuți și a tipului de penitenciare.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului
privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau întrerupere controlată a
radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Prin <i>Ordinul ministrului justiției nr. 259/2023</i>, a fost constituit grupul de lucru pentru elaborarea și definitivarea proiectului Regulamentului privind sistemele de blocare și /sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrul instituțiilor penitenciare. În componența grupului de lucru au fost incluși reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate, Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare – ANRCETI), Instituției Publice „Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio”, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică. De asemenea, în cadrul ședințelor grupului de lucru au participat reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice (SA „Moldtelecom”, I.M. „Orange Moldova” SA, „Moldcell” SA). Drept urmare a ședințelor grupului de lucru și la inițiativa Administrației Naționale a Penitenciarelor (în continuare – ANP), a fost elaborat proiectul <i>Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare</i> (în continuare – Proiectul).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul <i>Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare</i> a fost elaborat în scopul implementării art. 221 alin. (1¹) din <i>Codul de executare nr. 443/2004</i> potrivit căruia: „(1¹) În scopul asigurării ordinii și siguranței interioare, prevenirii și curmării încălcărilor de regim sau a infracțiunilor, în instituțiile penitenciare pot fi instalate și utilizate, în conformitate cu prevederile unui regulament aprobat de Guvern, sisteme pentru stoparea comunicării în rețelele de comunicații electronice și mijloace de detectare a obiectelor și substanțelor interzise în penitenciare.” Mai mult ca atât, elaborarea și promovarea proiectului reprezintă o prioritate instituțională în ceea ce privește adoptarea actelor normative pentru combaterea fenomenului utilizării neautorizate a dispozitivelor de comunicare la distanță în instituțiile penitenciare, și are drept premisă creșterea siguranței locurilor de deținere, a misiunilor specifice și prevenirea evenimentelor negative.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În conformitate cu prevederile pct. 350 din <i>Statutului executării pedepsei de către condamnați</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 583/2006</i>: „350. Deținutul are dreptul la convorbiri telefonice de la telefonul public, din cont propriu. Pentru asigurarea exercitării dreptului la convorbiri telefonice, administrația penitenciarului va asigura instalarea telefoanelor publice în penitenciar în locuri speciale, destinate acestui scop”. În temeiul prevederii legale sus-menționate, în perimetrele instituțiilor penitenciare, persoanele private de libertate pot efectua convorbiri telefonice prin utilizarea următoarelor modalități:

a) prin intermediul unui telefon public cu sistem de plată integrat, instalat în unitatea de serviciu sau în alt loc adaptat pentru aceasta;

b) telefon conectat la rețeaua publică de telefonie fixă.

Așadar, se constată faptul că persoanele private de libertate pot menține legătura cu rudele acestora prin intermediul convorbirilor telefonice, legiuitorul reglementând desfășurarea acestor activități de resocializare în instituțiile penitenciare.

Deși, cadrul legislativ și măsurile de implementare actuale asigură un tratament adecvat pentru persoanele private de libertate pentru menținerea legăturilor cu rudele acestora, s-a constatat că unii deținuți ilegal utilizează dispozitive de comunicare la distanță, în special telefoane mobile, lucru ce vine în contradicție cu exigențele ce trebuie aplicate acestora.

În pofida faptului că utilizarea dispozitivelor de comunicare la distanță sunt interzise în penitenciare, introducerea acestora în cadrul penitenciarelor s-a perfecționat de-a lungul timpului. Modul de introducere a acestora este unul divers: prin intermediul pachetelor sau coletelor poștale, disimulate în alimente sau bunuri, aruncarea peste gardurile de protecție externă, etc.

Interesul persoanelor private de libertate în ceea ce privește utilizarea telefoanelor mobile în penitenciare este unul foarte vast. Unele dintre acestea sunt următoarele:

- posibilitatea coordonării grupărilor de criminalitate organizată sub forma continuării activității infracționale;

- organizarea poziției de apărare dintre diverși deținuți, aflați în penitenciare distincte;

- influențarea proceselor aflate pe rolul instanțelor, inclusiv a victimelor, martorilor pe dosare, intimidarea acestora pentru obținerea unei soluții pozitive;

- coordonarea unor potențiale acțiuni represive împotriva administrației penitenciare, dar și a altor organe de aplicare a legii;

- asigurarea impunerii ca lideri neformali în rândul deținuților;

- organizarea proceselor de introducere în penitenciare a obiectelor interzise.

Telefoanele mobile reprezintă cea mai extinsă, dar și cea mai periculoasă formă de introducere de obiecte interzise în penitenciare, deoarece oferă o conexiune simplă a persoanelor private de libertate către activitatea infracțională pe care au avut-o înainte de încarcerare, reducând la nulitate activitățile organelor de investigații și urmărire penală de a limita comunicarea dintre deținuți și complicii acestora, inclusiv cei aflați în libertate.

În realizarea funcțiilor și atribuțiilor legale, ANP a adoptat o serie de măsuri în vederea dotării penitenciarelor cu detectoare mobile de metale, necesare efectuării unui control corespunzător al pachetelor și al persoanelor la intrarea în penitenciare, dotarea actuală fiind cu mult sub necesar. Măsurile dispuse la etapa actuală nu sunt suficiente să limiteze la o scară largă utilizarea dispozitivelor de comunicare la distanță în penitenciare, iar activitățile de regim desfășurate nu pot reduce la minimum necesar utilizarea acestor dispozitive de către deținuți, având în vedere caracterul inventiv și diversificat prin care obiectele interzise sunt introduse în instituțiile de detenție.

În urma evaluării riscului pe care îl prezintă utilizarea telefoanelor mobile, dobândite ilegal de către persoanele private de libertate, s-a conturat necesitatea identificării și implementării unor soluții tehnice, eficiente în combaterea fenomenului utilizării neautorizate a dispozitivelor destinate transmiterii, primirii ori prelucrării imaginilor, inclusiv a telefoanelor mobile în instituțiile penitenciare.

În aceste condiții, concluzionăm că sunt suficiente argumente și motive pentru luarea unor măsuri suplimentare menite să conducă la imposibilitatea utilizării dispozitivelor de comunicare la distanță în cadrul perimetrelor instituțiilor destinate executării pedepselor privative de libertate.

Aceasta capătă o și mai mare relevanță în contextul circumstanțelor actuale ce se referă la arhitectura și uzura fizică a clădirilor instituțiilor penitenciare, gardurilor de protecție (multe dintre ele fiind inadecvate), mijloacelor și dotărilor materiale necesare asigurării unei custodii sigure (puține la număr, depășite moral și multe dintre ele nefuncționale), resurselor

financiare și de personal insuficiente, etc. Anume aceste vulnerabilități sunt utilizate de către deținuți în detrimentul bunei funcționări a instituțiilor penitenciare, iar la moment unica soluție efectivă este cea expusă mai sus.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul are ca obiect stabilirea măsurilor pentru crearea și utilizarea sistemului destinat blocării și/sau întreruperii controlate a radiocomunicațiilor (în continuare – Sistemul) ce operează în benzi de frecvențe cu categoria de utilizare non-guvernamentală sau partajată în perimetrele instituțiilor penitenciare, în vederea combaterii amenințărilor la adresa ordinii și siguranței publice, aduse de către deținuți prin folosirea neautorizată a dispozitivelor de comunicare la distanță.

Blocarea și/sau întreruperea controlată a radiocomunicațiilor se realizează numai în scopul prevenirii utilizării neautorizate, de către persoanele private de libertate, în perimetrul instituției penitenciare, a dispozitivelor, inclusiv a telefoanelor mobile, destinate transmiterii, primirii ori prelucrării imaginilor, sunetelor și informațiilor, precum și a internetului.

Sistemul reprezintă o combinație de aparate și de dispozitive, destinate blocării și/sau întreruperii controlate a radiocomunicațiilor, a cărui funcționare poate fi monitorizată de la distanță și care se instalează în locuri a căror pază și/sau securitate poate fi asigurată de către personalul instituției penitenciare și care sunt inaccesibile deținuților. În context, subliniem că Sistemul de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor nu constituie un sistem informațional în sensul Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat.

Blocarea și/sau întreruperea controlată a radiocomunicațiilor se efectuează în concordanță cu normele sanitare aplicabile de către Agenția Națională de Sănătate Publică (în continuare – ANSP).

Sistemul are următoarele caracteristici generale:

- 1) funcționează strict în perimetrul instituțiilor penitenciare, utilizând benzi de frecvențe radio;
- 2) blochează și/sau întrerupe comunicările dintre deținuți și terțe persoane, efectuate în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
- 3) funcționează la cea mai mică putere posibilă din punct de vedere tehnic, strict necesar pentru atingerea scopului prevăzut de Regulament;
- 4) nu depășește limitele impuse de legislația națională în ceea ce privește expunerea populației generale la câmpul electromagnetic;
- 5) nu stochează informațiile referitoare la traficul, localizarea, informațiile necesare pentru identificarea unui abonat sau a unui utilizator, precum și la conținutul comunicațiilor (imagini, sunete și informații);
- 6) nu afectează dispozitivele de comunicație din dotarea instituțiilor penitenciare;
- 7) asigură compatibilitatea electromagnetică cu echipamentele din dotarea instituțiilor penitenciare și din afara perimetrului instituțiilor penitenciare.

Funcționarea sistemului în perimetrele instituțiilor penitenciare, se realizează cu respectarea următoarelor condiții:

- 1) evitarea creării interferențelor prejudiciabile asupra stațiilor, rețelilor și serviciilor de radiocomunicații autorizate din afara perimetrului instituțiilor penitenciare;
- 2) protejarea sănătății publice împotriva câmpurilor electromagnetice.

Înainte de punerea în funcțiune a Sistemului, ANP notifică ANRCETI, furnizorii de rețele publice și de servicii de comunicații electronice accesibile publicului și ANSP, specificând toți parametrii tehnici relevanți.

În vederea punerii în funcțiune a sistemului, precum și a excluderii interferențelor prejudiciabile cauzate rețelilor publice de comunicații electronice furnizate autorizat în

Republica Moldova, Ministerul Justiției (prin intermediul ANP), ANRCETI, ANSP și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice vor colabora la necesitate.

Dacă funcționarea Sistemului generează interferențe prejudiciabile asupra stațiilor, rețelelor și serviciilor de radiocomunicații autorizate din afara perimetrului instituțiilor penitenciare, ANP va întreprinde neîntârziat toate măsurile necesare pentru eliminarea acestora, în conformitate cu prescripțiile ANRCETI, sau în urma sesizărilor din partea furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului sau a furnizorilor serviciilor de radiocomunicații.

Măsurile pot include diminuarea puterii de emisie, modificarea diagramei de directivitate a antenelor sau a altor caracteristici tehnice, modificarea amplasamentului sau sistarea emisiei elementelor Sistemului care au constituit sursa interferențelor respective până la înlăturarea acestora.

Totodată, proiectul prevede și o dispoziție privind suspendarea utilizării acestui sistem. În cazul în care sistemul nu corespunde criteriilor prevăzute de Regulament, instituțiile penitenciare suspendă utilizarea Sistemului până la remedierea neconformităților.

În cazul în care, ca urmare a implementării de către ANP a soluțiilor tehnice prevăzute pentru funcționarea Sistemului, se constată în mod repetat apariția unor cazuri de interferențe prejudiciabile, care afectează calitatea serviciilor furnizate de titularii de drepturi de utilizare a frecvențelor radio, vor fi executate acțiunile necesare în vederea revizuirii condițiilor tehnice de utilizare ale acestuia.

Selectarea instituțiilor penitenciare pentru instalarea sistemului se realizează după evaluarea vulnerabilităților regimului de siguranță, frecvenței descoperirii dispozitivelor de comunicare la distanță, specificul amplasării geografice și al arhitecturii instituției, numărului persoanelor private de libertate deținute și tipul penitenciarelor în care acestea sunt deținute.

Utilizarea echipamentelor de bruiaj în instituțiile penitenciare urmărește un scop legitim de interes public major: prevenirea și combaterea utilizării neautorizate a comunicațiilor electronice de către persoanele aflate în detenție. Această măsură este necesară pentru a împiedica săvârșirea unor noi infracțiuni, inclusiv grave, precum escrocheriile telefonice, intimidarea martorilor sau coordonarea de activități infracționale din interiorul penitenciarelor. Astfel, orice eventual impact asupra semnalului în zonele învecinate este justificat de importanța obiectivului urmărit și se înscrie în limitele principiului proporționalității.

Subliniem că utilizarea echipamentelor de bruiaj nu va avea un caracter arbitrar, ci va fi realizată în mod controlat și autorizat, în conformitate cu prevederile legale privind gestionarea spectrului radio. Echipamentele vor fi supuse avizării de către autoritatea competentă, iar parametrii tehnici vor fi configurați astfel încât să minimizeze interferențele în afara perimetrului instituției penitenciare. Prin urmare, eventualele perturbări ale semnalului vor fi gestionate tehnic și monitorizate în mod constant, iar în caz de necesitate, imediat remediate.

Totodată, atragem atenția că măsurile propuse vizează exclusiv obiective de securitate publică. În ceea ce privește impactul asupra utilizatorilor finali aflați în vecinătatea penitenciarelor, acesta se preconizează a fi unul limitat, atât din punct de vedere geografic, cât și temporal, fiind justificat de necesitatea prevenirii unor riscuri majore la adresa siguranței publice. În plus, există soluții tehnice alternative (precum conectarea la rețele Wi-Fi sau utilizarea altor mijloace de comunicare), iar autoritățile competente vor putea evalua punctual eventualele disfuncționalități.

În concluzie, măsurile prevăzute în proiectul regulamentului sunt în concordanță cu interesul public general, cu normele legale aplicabile și cu principiile unei reglementări echitabile și proporționale, precum și cu obligația statului de a preveni săvârșirea unor noi infracțiuni și de a asigura securitatea în societate.

Referitor la intrarea în vigoare a actului normativ

Adițional, prin proiect se propune intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Derogarea de la regula generală instituită prin art. 56 alin. (1) din *Legea 100/2017 cu privire la actele normative* este justificată de necesitatea primordială a sistemului administrației penitenciare din Republica Moldova de a dispune de aceste sisteme pentru a preveni utilizarea ilegală a dispozitivelor de comunicare la distanță de către deținuți.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În contextul elaborării și promovării proiectului a fost necesară o reflecție asupra oportunității acestei măsuri în raport cu alte opțiuni posibile. Proiectul propus vizează combaterea unui fenomen real și dovedit – utilizarea ilegală a telefoanelor mobile de către deținuți pentru comiterea de noi infracțiuni sau menținerea legăturilor cu mediul infracțional – însă, pentru asigurarea unui proces decizional justificat, trebuie analizate și opțiuni alternative, inclusiv avantajele și limitele acestora.

1. Întărirea regimului de control fizic asupra accesului telefoanelor mobile în penitenciare, prin sporirea numărului de măsuri, percheziții, utilizarea mai eficientă a scanerelor corporale, detectoarelor de metale, a camerelor de supraveghere și a personalului specializat. Această opțiune are avantajul de a nu necesita intervenții în rețelele de comunicații, fiind mai puțin intruzivă pentru mediul tehnologic din exteriorul penitenciarului. Totuși, această abordare este limitată de natura ingenioasă și dinamică a metodelor prin care telefoanele sunt introduse clandestin (prin intermediul vizitatorilor, coletelor, aruncarea peste gardurile de protecție), iar controlul fizic nu oferă o soluție eficientă pentru dispozitivele deja existente în interior.

2. Crearea unui sistem de monitorizare și detectare pasivă a semnalelor mobile, fără blocarea lor, cu alerte automate atunci când sunt detectate comunicații neautorizate. Această soluție este mai puțin invazivă și poate fi utilă în localizarea rapidă a dispozitivelor ilegale. Cu toate acestea, ea nu previne efectiv utilizarea telefoanelor, ci doar semnalează activitatea acestora, fiind necesară intervenția umană imediată. În plus, în cazul unor penitenciare cu un număr mare de deținuți, monitorizarea continuă poate fi inefficientă și consumatoare de resurse, iar identificarea fizică în practică a acestora este una complexă.

3. Utilizarea de tehnologii de „management al semnalului” (Managed Access Systems – MAS), care permit filtrarea comunicațiilor astfel încât doar dispozitivele autorizate (ale personalului) să aibă acces la rețelele mobile, iar cele neautorizate să fie automat blocate sau redirecționate. Această opțiune este utilizată în unele state și este mai rafinată decât bruiatul clasic, oferind un echilibru între securitate și limitarea interferențelor în afara penitenciarelor. Totuși, implementarea unui astfel de sistem presupune costuri ridicate și colaborare tehnică foarte strânsă cu operatorii de telefonie mobilă, ceea ce poate fi dificil în practică.

4. Soluții legislative și disciplinare mai stricte, inclusiv sancțiuni mai severe pentru introducerea și utilizarea telefoanelor mobile în detenție, precum și responsabilizarea personalului penitenciar prin controale interne riguroase. Deși importantă, această abordare nu poate înlocui măsurile tehnice, ci doar le poate susține. În lipsa unei intervenții tehnice directe, aceste măsuri administrative nu pot preveni faptele, ci doar reacționa ulterior.

5. Măsura propusă în proiect – blocarea și/sau întreruperea controlată a radiocomunicațiilor – rămâne, în acest context, cea mai eficientă soluție tehnică pentru prevenirea și combaterea fenomenului vizat, întrucât oferă un mijloc direct de împiedicare a utilizării telefoanelor mobile de către persoane neautorizate. Ea este capabilă să reducă în mod substanțial riscul ca deținuții să comită noi infracțiuni din detenție și să întrerupă rețelele de coordonare infracțională. Cu toate acestea, eficiența acestei măsuri depinde de modul în care este implementată – proporțional, bine calibrată tehnic și cu mecanisme de control.

În concluzie, proiectul propus reprezintă, în contextul actual, cea mai eficientă și viabilă soluție pentru atingerea obiectivului de securitate în mediul penitenciar, cu condiția ca acesta să fie implementat cu responsabilitate, respectând cadrul legal, drepturile fundamentale

și principiile transparenței. Opțiunile alternative pot avea un rol complementar sau de susținere, dar nu oferă același nivel de eficiență în prevenirea utilizării ilegale a radiocomunicațiilor în rândul deținuților.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul are un impact semnificativ asupra sectorului public, întrucât vizează consolidarea securității în cadrul sistemului penitenciar, prevenirea și combaterea activităților infracționale desfășurate cu ajutorul comunicațiilor electronice, precum și modernizarea cadrului normativ și operațional din acest domeniu.

Promovarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, deoarece va contribui la diminuarea sau chiar și la eliminarea practicii defectuoase a utilizării ilegale a dispozitivelor de comunicare la distanță, acolo unde acestea sunt interzise prin efectul legii și curmarea inițiativelor ce au ca rezultat organizarea și comiterea unor fapte prejudiciabile sau care cad sub incidența *Codului penal nr. 985/2002*.

Mai mult ca atât, prin implementarea acestui sistem se va reduce numărul infracțiunilor comise de către deținuți cu utilizarea telefoanelor mobile în calitate de mijloc de comunicare ilegală și va contribui esențial la reducerea fenomenului de coordonare a activităților infracționale prin intermediul conexiunilor electronice.

Implementarea unui astfel de sistem va contribui în mod direct la diminuarea cazurilor în care deținuții folosesc ilegal telefoane mobile pentru a coordona activități ilegale, inclusiv escrocherii telefonice, șantaj, trafic de influență sau chiar organizarea unor acțiuni criminale în afara penitenciarului. Această măsură va reduce riscul social generat de activitatea infracțională desfășurată din interiorul locurilor de detenție.

În concluzie, impactul asupra sectorului public vizează eficientizarea activității instituțiilor penitenciare și întărirea securității perimetrelor instituțiilor penitenciare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului va genera un impact financiar ce va necesita alocarea de resurse bugetare, în principal pentru achiziția și instalarea Sistemului. Beneficiile pe termen mediu și lung, legate de creșterea securității și prevenirea infracțiunilor cu siguranță justifică aceste costuri.

Costurile aferente punerii în aplicare a acestui act normativ se vor reflecta preponderent în bugetul alocat Administrației Naționale a Penitenciarelor. Nu se anticipează venituri generate direct de noile reglementări. Economii semnificative în cadrul bugetelor actuale, care ar putea fi realocate în scopurile propuse, nu sunt identificate la acest moment, având în vedere caracterul investițional al proiectului. Potențialele economii pe termen lung ar putea proveni din reducerea costurilor asociate cu investigarea și gestionarea incidentelor de securitate cauzate de comunicațiile electronice neautorizate, însă acestea sunt dificil de cuantificat în faza actuală.

Costurile principale vor fi legate de achiziția și instalarea echipamentelor Sistemului. Conform informațiilor disponibile online¹, prețul unui singur dispozitiv de bruiaj variază între 300 și 600 de dolari SUA (USD).

Pentru o estimare preliminară, având în vedere că Regulamentul prevede instalarea Sistemului în mai multe penitenciare și necesitatea acoperirii unor perimetre extinse, putem estima costurile inițiale:

- **Costul mediu al unui dispozitiv de bruiaj:** Vom considera o medie de 450 USD per dispozitiv, pentru o planificare prudentă.

- **Estimare a numărului de dispozitive per penitenciar:** Numărul exact de dispozitive necesare per instituție penitenciară va depinde de o evaluare aprofundată a vulnerabilității regimului de siguranță, a amplasării geografice, a arhitecturii instituției și a

¹ <https://www.jammermfg.com/400-600-dollars-jammer.html>

numărului de deținuți, conform prevederilor Regulamentului. Pentru scopuri de estimare, putem considera inițial 20 dispozitive, pentru 17 instituții penitenciare.

o Cost estimat pentru 20 de dispozitive:

20 dispozitive * 450 USD/dispozitiv = 9.000 USD

Aceste costuri vor fi reflectate în bugetul ANP, sub forma unei investiții de capital.

De asemenea, la aceste sume se vor adăuga costurile pentru instalare, integrare, mentenanță, instruirea personalului și, posibil, pentru energia electrică necesară funcționării Sistemului.

Costurile estimate pentru implementarea inițială vor trebui să fie prevăzute în bugetul anual al ANP pentru anul bugetar imediat următor adoptării Regulamentului. În acest sens, este necesară o planificare financiară etapizată, corelată cu bugetul anual al instituțiilor implicate, dar și identificarea unor surse alternative de finanțare, cum ar fi atragerea de resurse de la partenerii de dezvoltare, în special pentru dotarea tehnologică a instituțiilor penitenciare. În cazul în care aceste resurse nu sunt disponibile, costurile vor fi acoperite din alocațiile bugetare ale Ministerului Justiției/ANP, cu prioritizarea proiectelor de investiții în securitate.

Implementarea pe termen mediu și lung a Sistemului în mai multe penitenciare va necesita o planificare bugetară multianuală, integrată în cadrul bugetar pe termen mediu.

În concluzie, investițiile în acest domeniu trebuie privite ca măsuri strategice pe termen lung, întrucât beneficiile directe — reducerea infraționalității și creșterea securității instituționale — pot genera economii substanțiale în alte domenii ale sistemului de justiție penală, inclusiv în ceea ce privește măsurile de urmărire penală și intervențiile ulterioare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea proiectului va genera efecte asupra sectorului privat, în special în ceea ce privește operatorii de comunicații electronice, furnizorii de echipamente și servicii tehnice, precum și alte entități economice aflate în proximitatea penitenciarelor.

În primul rând, implementarea sistemului va impune o cooperare tehnică directă între instituțiile statului și furnizorii privați de servicii de comunicații electronice. Operatorii de telefonie mobilă vor fi implicați în procesul de planificare, testare și ajustare a sistemelor de blocare, pentru a preveni perturbarea rețelelor comerciale din vecinătate. Această colaborare poate genera costuri suplimentare pentru operatori, în special dacă vor fi nevoiți să investească în tehnologii de compensare, echipamente de protecție a semnalului în zonele limitrofe sau reconfigurări de rețea. Totodată, se va solicita din partea acestora o adaptare a infrastructurii și un control mai atent al spectrului de frecvențe utilizat, în conformitate cu deciziile autorităților de reglementare.

În același timp, proiectul deschide noi oportunități pentru companiile private din domeniul tehnologiilor de securitate, comunicații și electronică specializată. Achizițiile de sisteme de blocare a semnalului, precum și serviciile de instalare, întreținere, calibrare și monitorizare vor genera cerere de piață, putând duce la dezvoltarea de soluții inovative adaptate mediului penitenciar. Companiile care activează în domeniul sistemelor de bruiaj și filtrare a comunicațiilor ar putea beneficia de contracte publice sau parteneriate cu instituțiile statului, contribuind astfel la dezvoltarea economică și tehnologică.

Pe de altă parte, este important de menționat că anumite afaceri private situate în apropierea penitenciarelor ar putea fi afectate în mod indirect de aceste sisteme, în special în cazul în care acoperirea semnalului mobil este diminuată peste limitele perimetrului penitenciar. De exemplu, restaurante, hoteluri, instituții medicale sau alte companii care se bazează pe servicii de telefonie mobilă pentru relația cu clienții pot raporta disfuncționalități, ceea ce ar putea genera plângeri sau chiar solicitări de despăgubiri în cazuri extreme. Pentru a preveni asemenea situații, este esențial ca implementarea sistemelor să se bazeze pe studii de impact radio și să includă măsuri de limitare a interferențelor în afara spațiilor legal vizate.

În concluzie, impactul asupra sectorului privat este unul mixt: pe de o parte, pot apărea costuri suplimentare și riscuri operaționale pentru operatorii de comunicații și pentru afacerile

din proximitatea penitenciarelor, iar pe de altă parte, se deschid noi oportunități pentru companiile din domeniul tehnologic și de securitate. O implementare bine coordonată, susținută de reglementări clare și o comunicare eficientă între stat și mediul de afaceri, va fi esențială pentru echilibrarea acestor efecte și maximizarea beneficiilor potențiale.

4.4. Impactul social

Implementarea proiectului va avea un impact social considerabil, întrucât măsura propusă vizează în mod direct combaterea unui fenomen cu implicații profunde asupra siguranței cetățenilor: utilizarea ilegală a telefoanelor mobile de către persoanele private de libertate pentru comiterea de infracțiuni. Din această perspectivă, proiectul contribuie la creșterea încrederii populației în instituțiile statului, în special în sistemul de justiție demonstrând capacitatea autorităților de a răspunde eficient și tehnologic unor amenințări persistente.

Blocarea accesului neautorizat la rețelele de comunicații în mediul penitenciar va duce, în mod direct, la diminuarea cazurilor de escrocherii telefonice, amenințări sau tentative de șantaj, îndreptate împotriva persoanelor vulnerabile din afara penitenciarelor, cum ar fi vârstnici sau persoane mai puțin informate. Prin această măsură, se reduce riscul de victimizare a populației civile și se descurajează implicarea deținuților în activități infracționale coordonate din detenție. Astfel, proiectul aduce un beneficiu concret în ceea ce privește protejarea cetățenilor și consolidarea unui climat de securitate publică.

Totodată, impactul social trebuie analizat și prin prisma respectării drepturilor omului și a normelor de tratament aplicabile persoanelor private de libertate. Este esențial ca aplicarea sistemului de întrerupere a comunicațiilor să nu afecteze dreptul deținuților la menținerea legăturii cu familia, avocatul, organizațiile religioase sau instituțiile abilitate, în condițiile și limitele prevăzute de lege. Comunicarea cu exteriorul, chiar dacă supusă unui regim de control, rămâne un factor important pentru reintegrarea socială a deținuților și pentru prevenirea recidivei. De aceea, măsurile tehnice prevăzute de proiect trebuie să fie însoțite de garanții clare că acestea nu vor conduce la o izolare excesivă sau la limitarea nejustificată a drepturilor fundamentale.

Un alt aspect cu relevanță socială este cel legat de posibila afectare a persoanelor care locuiesc, muncesc sau frecventează zone aflate în imediata apropiere a penitenciarelor. Dacă Sistemul nu este setat corespunzător, există riscul ca acesta să influențeze negativ accesul la comunicații pentru cetățeni neimplicați, ceea ce poate genera nemulțumiri sociale, sesizări din partea societății civile sau chiar litigii. În acest context, o comunicare transparentă din partea autorităților, alături de consultări publice prealabile și mecanisme de feedback, vor fi esențiale pentru acceptarea socială a proiectului.

Pe termen lung, impactul social pozitiv al proiectului va putea fi observat și în diminuarea gradului de recidivă asociat cu menținerea legăturilor infracționale în timpul detenției. Limitarea accesului la mijloacele de comunicare utilizate pentru perpetuarea rețelelor infracționale contribuie la ruperea acestor conexiuni și poate favoriza un proces real de reabilitare. Totodată, prin eliminarea posibilității de implicare în activități ilegale, presiunea exercitată asupra personalului penitenciar scade, ceea ce poate contribui la îmbunătățirea condițiilor de muncă și la creșterea calității actului de supraveghere și reintegrare.

În concluzie, impactul social al proiectului este major și, în esență, pozitiv, contribuind la protejarea populației, reducerea criminalității organizate și consolidarea ordinii publice. Cu toate acestea, pentru ca aceste efecte benefice să fie resimțite pe deplin, este necesară o aplicare responsabilă, echilibrată și atent reglementată, care să evite efectele colaterale nedorite asupra unor categorii de persoane sau asupra comunităților locale. O astfel de abordare va întări legitimitatea intervenției statului și va asigura acceptarea socială a unei măsuri care, deși restrictivă, servește unui interes public evident.

4.5. Impactul asupra mediului

Implementarea proiectului nu prevede, prin natura sa, un impact major asupra

componentelor esențiale ale mediului natural, întrucât nu implică activități de construcție extinsă, emisii de poluanți în aer, apă sau sol ori intervenții directe asupra ecosistemelor. Cu toate acestea, este necesar să se ia în considerare anumite efecte colaterale posibile, care pot apărea în etapa de implementare și funcționare a sistemelor tehnice utilizate.

Instalarea echipamentelor de bruiaj, a antenelor și a altor dispozitive specializate necesare întreruperii sau blocării comunicațiilor radio presupune, în unele cazuri, amplasarea de infrastructură tehnică pe clădiri existente sau în imediata lor vecinătate. În aceste situații, este important ca lucrările să fie realizate cu respectarea legislației de protecție a mediului, în special dacă instituțiile penitenciare sunt situate în apropierea unor zone naturale protejate, arii urbane cu regim special sau cartiere rezidențiale dense. De asemenea, echipamentele trebuie alese și instalate astfel încât să nu genereze poluare fonică, electromagnetică sau vizuală semnificativă, care să afecteze calitatea vieții locuitorilor din apropiere.

În ceea ce privește câmpurile electromagnetice generate de sistemele de bruiaj, este necesară o monitorizare atentă și continuă a nivelurilor de expunere, în special în zonele adiacente penitenciarelor, pentru a evita depășirea limitelor admise de legislația în vigoare privind protecția sănătății populației și a mediului. Deși tehnologiile moderne permit un control direcționat și limitat al acestor emisii, lipsa unei calibrări corespunzătoare poate duce la perturbarea altor echipamente electronice din zonă sau la creșterea expunerii locuitorilor la radiații neionizante.

În concluzie, deși impactul direct asupra mediului al acestui proiect este redus, implementarea lui implică totuși responsabilități specifice privind protecția mediului înconjurător. Acestea includ gestionarea corectă a echipamentelor electronice, controlul emisiilor electromagnetice, prevenirea poluării fonice și vizuale, precum și respectarea tuturor normelor ecologice în vigoare. Asigurarea unei implementări durabile din punct de vedere ecologic va contribui la menținerea echilibrului dintre obiectivele de securitate publică și protejarea calității mediului, în beneficiul comunităților locale și al societății în ansamblu.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul nu urmărește alinierea legislației naționale la actele UE, motiv pentru care acest compartiment nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu art. 20 din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, a fost publicat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de act normativ, care poate fi accesat la următorul link: <https://www.justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-proiectului-hotararii-guvernului-cu-9>.

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul ordinului ministrului justiției este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare* și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

Proiectul a fost înregistrat de către Cancelaria de Stat cu **nr. unic 581/MJ/2025**, fiind prezentat în cadrul Ședinței secretarilor generali din 14 iulie 2025.

În procesul de avizare și consultare publică, au fost recepționate obiecții și propuneri de la: Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (în comun cu Autoritatea Aeronautică Civilă și ÎS „Moldatsa”), I.M. „Orange Moldova” S.A., Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, „Moldcell” S.A., Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică și Ministerul Sănătății.

Avizele autorităților menționate au fost analizate și incluse în sinteza aferentă proiectului dat.

Au susținut proiectul fără obiecții și propuneri: Serviciul de Informații și Securitate și Ministerul Apărării.

Proiectul a fost transmis în **avizare repetată** prin scrisoarea nr. 03/7691 din 1 august 2025.

În procesul de avizare repetată, au fost recepționate obiecții și propuneri de la: I.M. „Orange Moldova” S.A., Ministerul Afacerilor Interne. Avizele autorităților menționate au fost analizate și incluse în sinteza aferentă proiectului dat.

Au susținut proiectul fără obiecții și propuneri: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Sănătății, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică.

Nu au prezentat avizele/recomandările: Ministerul Apărării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Serviciul Informații și Securitate, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.

7. Concluziile expertizelor

Întru respectarea dispozițiilor art. 36 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, Ministerul Justiției a recepționat raportul de expertiză anticorupție nr. EHG25/10780 din 06.08.2025 întocmit de Centrul Național Anticorupție.

În raportul de expertiză, Centrul Național Anticorupție a constatat:

- În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) din *Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*.

- Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt ce nu este în detrimentul interesului public general în condițiile considerării riscurilor descrise la compartimentul III al prezentului raport de expertiză.

Toate recomandările din raportul de expertiză anticorupție au fost analizate și înserate în tabelul de sinteză la proiect.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Adoptarea proiectului de act normativ nu necesită modificarea sau abrogarea altor acte normative. Proiectul este compatibil cu prevederile actelor legislative și normative care reglementează domeniul în cauză și corespunde exigențelor tehnicii legislative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului necesită un set complex și etapizat de măsuri legislative, tehnice, instituționale și operaționale, menite să asigure aplicarea efectivă, legală și sigură a acestui mecanism.

O măsură esențială constă în realizarea unei evaluări tehnice și radioelectrice pentru fiecare penitenciar în parte, în vederea determinării soluțiilor tehnologice optime și a zonelor de acoperire controlată, astfel încât să fie evitate interferențele în afara perimetrului legal vizat. Această evaluare trebuie să fie urmată de proiectarea și instalarea efectivă a echipamentelor de bruiaj sau întrerupere, însoțite de testări în condiții reale, pentru a verifica eficiența și siguranța sistemului.

Este de asemenea, necesară instruirea personalului tehnic și operațional din cadrul sistemului penitenciar pentru a asigura operarea corectă și intervenția promptă în cazul disfuncționalităților. Acest proces de instruire va trebui să fie continuu și să includă proceduri clare de raportare, intervenție și cooperare interinstituțională.

Ministru

Veronica MIHAILOV-MORARU

SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR

la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare

Organele care au înaintat propuneri sau obiecții	Nr.	Conținutul obiecțiilor sau propunerii	Opinia Ministerului Justiției
Avizare și consultare publică			
Agencia Națională pentru Sănătate Publică	1.	Cu referire la scrisoarea Dvs., în vederea „aprobării regulamentului privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare” specialiștii Agenției Naționale pentru Sănătate Publică au evaluat subiectul expus în textul scrisorii adresate și materiale conexe, și Vă putem afirma că salutăm această inițiativă. Totodată, procedeul de bruij tehnic reprezintă utilizarea altor stații și echipamente care emit la rândul său radiații electromagnetice, în diferite benzi de frecvențe, cu puterea necesară respectivă după caz, iar aceste instalații, trebuie să fie plasate strict în conformitate cu „Regulamentul sanitar privind limitarea expunerii populației la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz”, expus în Hotărârea de Guvern Nr. 563 din 07-08-2024. Specialiștii Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, ar trebui să posede dreptul de evaluare și control a acțiunii acestor instalații și sisteme asupra statusului sănătății publice, inclusiv să participe la concluzionarea preventivă a puterilor și direcționării instalațiilor în baza de proiecte de calcul efectuate în conformitate cu regulamentul deja menționat care face referință la standardul ISO SM EN 62232:2023.	Se acceptă Având în vedere că proiectul Regulamentului are drept scop protejarea sănătății publice împotriva câmpurilor electromagnetice, și în temeiul pct. 6 din Regulament, ANSP are dreptul de evaluare și control al parametrilor tehnici, inclusiv participarea la avizarea proiectelor de instalare a echipamentelor, în conformitate cu <i>Hotărârea Guvernului nr. 563/2024</i> și standardul ISO SM EN 62232:2023. De asemenea, detaliile referitoare la aspectele invocate în aviz urmează a fi reglementate în Conceptul tehnic al Sistemului.
Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și	2.	Capitolul II, pct. 5 se propune de a fi expus în următoarea redacție: “Sistemul va fi creat în conformitate cu conceptul tehnic al acestuia, elaborat și aprobat de către Guvern, în coordonare cu Ministerul Justiției, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Administrația Națională a Penitenciarelor (în	Se acceptă

Tehnologia Informației	<i>continuare – ANP), Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare – ANRCETI), Agenția Națională pentru Sănătate Publică (în continuare – ANSP) și furnizorii de rețele publice și de servicii de comunicații electronice accesibile publicului.”.</i> Elaborarea documentației tehnice, importul echipamentelor radio specializate – în condițiile prevăzute la Capitolul I, pct. 2, sbpct. 2) din HG nr. 34/2019, punerea în funcțiune și gestionarea rețelelor de comunicații speciale cad sub incidența prevederilor art. 1 alin. (3) din Legea nr. 241/2007 privind comunicațiile electronice (valabil până la 01.01.2026), iar după această dată, conform art. 1 alin. (5) din Legea nr. 72/2025. Ținem să menționăm că elaborarea actelor de reglementare ce ar viza rețele destinate pentru asigurarea necesităților apărării și securității naționale și ordinii publice excedă atribuțiile și competențele ANRCETI stabilite de către legislația în vigoare. Potrivit acestor acte normative, crearea și funcționarea rețelelor speciale se reglementează de către Guvern. Reieșind din prevederile proiectului, conform principiilor bunei guvernări și separării funcțiilor (reglementare, execuție și supraveghere), o autoritate de reglementare independentă nu ar trebui să fie autoarea unui proiect tehnic a unui sistem pe care ar putea fi chemată ulterior să îl evalueze sau controleze. În acest sens, se solicită transferul sarcinii de proiectare către entități tehnice specializate, cu participarea ANRCETI doar cu rol consultativ de specialitate cu furnizarea de expertiză punctuală în vederea validării conformității Sistemului cu cadrul de reglementare ce vizează spectrul de frecvențe radio cu utilizare neguvernamentală.	
3.	Capitolul III, pct.9 , după sintagma “ANRCETI” se propune de a fi completat cu sintagma <i>„furnizorii de rețele publice și de servicii de comunicații electronice accesibile publicului”</i> . În vederea asigurării conlucrării eficiente și prompte dintre ANP și furnizori, în	Se acceptă

		scopul diminuării riscurilor de creare a interferențelor, se propune ca ANP să notifice în prealabil furnizorii de servicii cu privire la punerea în funcțiune a dispozitivelor de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor.	
	4.	Capitolul III, pct. 11 se propune de a fi expus în următoarea redacție <i>„Dacă funcționarea Sistemului cauzează interferențe dăunătoare rețelelor de comunicații electronice autorizate în zonele din afara perimetrului instituțiilor penitenciare, ANP va întreprinde neîntârziat toate măsurile necesare pentru înlăturarea acestora, în baza prescripțiilor emise de ANRCETI, sau la sesizarea parvenită din partea furnizorilor de rețele publice și de servicii de comunicații electronice accesibile publicului. Măsurile pot include diminuarea puterii de emisie, modificarea diagramei de directivitate a antenelor sau a altor caracteristici tehnice, modificarea amplasamentului sau sistarea emisiei elementelor Sistemului care au constituit sursa interferențelor respective, până la înlăturarea acestora.”</i> Având în vedere importanța rețelelor de comunicații, inclusiv pentru furnizarea serviciilor critice și de urgență, este oportună instituirea unui mecanism ce ar permite înlăturarea cât mai operativă a cazurilor de interferențe prejudiciabile.	Se acceptă Pct. 11 a fost redactat, ținându-se cont de propunerile MDED și Moldcell (pct. 22 și 28 din prezenta sinteză).
	5.	La Capitolul III, după pct. 12, se propune adăugarea unui nou punct în următoarea redacție: <i>“13. În cazul în care, ca urmare a implementării de către ANP a soluțiilor tehnice prevăzute pentru funcționarea Sistemului, se constată în mod repetat apariția unor cazuri de interferențe prejudiciabile, care afectează calitatea serviciilor furnizate de titularii de drepturi de utilizare a frecvențelor radio, vor fi executate acțiunile necesare în vederea revizuirii condițiilor tehnice de utilizare stabilite în Conceptul tehnic al Sistemului.”</i>	Se acceptă
I.M. „Orange Moldova” S.A.	6.	Referitor la acest subiect, tinem sa mentionam ca sistemele de bruier, care se intentioneaza a fi utilizate, vor impacta performantele retelelor operatorilor, in primul rind daca vor bruia tot spectrul	Precizare Regulamentul conține prevederi care impun condiția de funcționare a

		disponibil al operatorilor, în special partea UL (Uplink), ceea ce va afecta calitatea serviciilor clientilor aflați în zona de acoperire a unei cellule. În special dacă penitenciarele se afla în zona localităților, atunci toți clienții deserviti din această zonă vor avea de suferit. În cazul în care va fi bruiat DL (Downlink), problema care va apărea va fi generată de către utilizatori care vor mari puterea de emisie ale dispozitivelor lor, pentru a putea ajunge la stațiile de bază, ceea ce la rândul lor, va mari nivelul de interferență. Este foarte teoretică specificarea în perimetrul instituției, deoarece site-ul X nu acopera doar acea zonă, iar nivelul de interferență va afecta recepția stației de bază. Soluții mai puțin ofensive pentru operatori ar fi implementarea unor soluții locale de acoperire, dar consideră costuri suplimentare și riscuri ce țin de securitatea echipamentelor, inclusiv deservirea lui. În cazul în care nu se implementează soluții locale, atunci ANRCETI ar trebui să se implice în a defini niste reguli ce țin de performanțele rețelei în zonele date și utilizarea sistemelor de bruiat pe perioade foarte scurte. Operatorii ar trebui să aibă timp pentru a anunța clienții din zonă despre posibilele degradări ale calității rețelei.	Sistemului strict în perimetrul penitenciarelor și obligativitatea de a evita interferențele prejudiciabile asupra rețelelor autorizate în afara penitenciarelor (pct. 7.1, 8.1, 10, 11 și 13). Totodată, proiectul prevede că în cazul apariției interferențelor, ANP are obligația de a lua măsuri imediate pentru remediere, în cooperare cu ANRCETI și furnizorii de rețele. De asemenea, propunerile înaintate în aviz urmează a fi analizate la etapa elaborării Conceptului tehnic al Sistemului.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (în comun cu Autoritatea Aeronautică Civilă și ÎS „Moldatsa”	7.	Pe segmentul de competență funcțională, comunică, lipsa obiecțiilor conceptuale. Totodată, din perspectiva cerințelor de tehnică-normativă, recomandăm următoarele: - în clauza de adoptare a proiectului de hotărâre, denumirea Codului de executare se va completa cu sintagma „<i>al Republicii Moldova</i>”, iar în sursa de publicare se va menționa „<i>Republicat în</i>”;	Se acceptă
	8.	- prin prisma unicității Regulamentului propus spre aprobare, la pct.1, cuvintele „<i>conform anexei</i>” se vor substitui cu textul „(<i>se anexează</i>)”, iar parafa de aprobare a proiectului Regulamentului va avea următorul cuprins: „<i>Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. /</i>”;	Se acceptă

	9.	- la pct.5 din proiectul Regulamentului, se va revedea în ce măsură <i>ANRCETI urmează a aproba conceptul tehnic al sistemului de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor</i> , în condițiile în care înțelegem că, conceptul tehnic, inclusiv și în acest caz, reprezintă o descriere detaliată a unei soluții tehnico-informaționale, care cuprinde obiective, principii, algoritmi automatizați, caracteristici funcționale, arhitectură etc., iar potrivit art.22 lit.d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, acest <i>concept se aprobă de Guvern</i> .	Se acceptă Textul a fost redactat ținându-se cont și de propunerile altor autorități la aacest subiect.
Ministerul Afacerilor Interne	10.	Pentru a asigura aplicarea unitară eficientă și controlabilă a prevederilor Regulamentului privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare (în continuare – Regulament) este necesară desemnarea unei instituții responsabile pentru monitorizarea implementării acestuia. Astfel, se recomandă completarea proiectului cu un nou punct care să prevadă expres care instituție va asigura monitorizarea și evaluarea aplicării Regulamentului.	Nu se acceptă Din conținutul proiectului rezultă cu claritate că implementarea acestuia va fi în sarcina ANP. Totodată, monitorizarea și evaluarea procesului de implementare se va efectua de către MJ (ANP) ANRCETI, ANSP în dependență de domeniul de activitate al acestora. Aceste aspecte rezultă atât din conținutul prezentului proiect, cât și din actele normative care reglementează domeniile de activitate ale autorităților menționate.
	11.	Se consideră oportună completarea pct. 3 din Regulament cu textul „, , precum și a internetului și aplicațiilor mobile (browser, rețele sociale, web banking etc.)”, pentru a asigura coerența și claritatea normei, dar și eficiența măsurilor prevăzute, întrucât principalele riscuri actuale sunt asociate în mod direct cu accesul la internet.	Se acceptă parțial Punctul urmează a fi completat doar cu cuvântul „internet” deoarece, sistarea legăturii internet exclude, în esență, utilizarea oricăror conexiuni în extern ce țin de browser, rețele sociale, web banking accesate prin aplicații mobile.
	12.	Pe tot parcursul Regulamentului (pct. 5, 7 și 10), precum și al notei de fundamentare, autorul face referire la Conceptul tehnic al Sistemului de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor (în continuare – Conceptul tehnic al Sistemului),	Precizare Conceptul tehnic al Sistemului va fi elaborat și aprobat de către Guvern în coordonare cu Ministerul Justiției,

		care va fi creat ulterior. Prin urmare, luând în considerare prevederile art. 76 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, se consideră necesar elaborarea și aprobarea Conceptului Sistemului. Totodată, în conformitate cu art. 19 din aceeași lege, proiectul prenotat urmează să fie avizat în prealabil de către Agenția de Guvernare Electronică.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ANP, ANRCETI, ANSP și furnizorii de rețele publice și de servicii de comunicații electronice accesibile publicului.
	13.	În Regulamentul supus examinării sunt specificați mai mulți actori (Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Ministerul Justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor), însă fără a fi indicat clar rolul fiecăruia, aspect care se consideră oportun de a fi reglementat.	Nu se acceptă Atribuțiile fiecărei entități rezultă din normele indicate în diferite capitole din proiect, precum și în actele normative care reglementează domeniile de activitate ale acestora. Redactarea unui capitol distinct în acest sens "atribuții/competențe", nu se consideră judicioasă.
	14.	Implementarea prezentului proiect ar putea afecta persoanele fizice și juridice din vecinătate, aspect care nu se regăsește în proiect. Mai mult, proiectul nu prevede nici procedura de raportare a acestei probleme și instituția responsabilă de soluționarea acestor aspecte.	Precizare Regulamentul conține astfel de prevederi (a se vedea pct. 10 – 13).
	15.	La pct. 13 din proiectul Regulamentului prenotat, se menționează despre selectarea instituțiilor penitenciare pentru instalarea Sistemului, ceea ce presupune aplicabilitatea măsurilor doar pentru unele instituții. Respectiv, nu se consideră judicios aplicarea prevederilor din proiect doar asupra unor instituții penitenciare, deoarece această abordare va conduce la aplicarea neuniformă a noilor prevederi. Totodată, în consecință vor fi limitate impactele descrise în Nota de fundamentare la proiectul de act normativ. Prin urmare, se consideră oportună extinderea aplicabilității Sistemului menționat asupra tuturor instituțiilor penitenciare pentru a asigura coerență și eficiență în implementare.	Precizare Sistemul este aplicabil pentru toate Instituțiile penitenciare, ținând cont de costurile ridicate ale echipamentului și eventualele modificări a conceptului tehnic (Cap III, pct. 13) se propune implementarea graduală a acestuia. Selectarea instituțiilor penitenciare pentru instalarea Sistemului se bazează pe o evaluare riguroasă a vulnerabilităților, riscurilor și caracteristicilor specifice acestora (pct. 14). Această abordare urmărește

			utilizarea resurselor în mod eficient, evitând instalarea sistemelor în locații unde riscurile sunt minime sau inexistente și unde impactul negativ (tehnic, financiar sau operațional) ar putea fi disproporționat. Extinderea obligatorie a aplicabilității Sistemului în toate instituțiile penitenciare concomitent, fără o analiză prealabilă, poate genera costuri inutile și poate conduce la probleme tehnice și de funcționare nejustificate. De asemenea, această flexibilitate permite adaptarea implementării în funcție de condițiile concrete, asigurând o eficiență mai mare a măsurilor. Prin urmare, se menține prevederea de selectare bazată pe criterii obiective, pentru a asigura o implementare proporțională și eficientă a Sistemului.
16.	Se propune completarea proiectului cu numele și prenumele Prim ministrului, precum numele și prenumele miniștrilor care urmează să contrasemneze actul, în vederea respectării cerințelor de tehnică legislativă privind forma finală a actelor normative aprobate de Guvern, conform prevederilor art. 50 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.		Nu se acceptă Conform practicii și regulilor generale privind elaborarea și aprobarea actelor normative de către Guvern, semnătura Prim-ministrului și a miniștrilor contrasemnatori este parte integrantă a procesului formal de adoptare și apare pe actul normativ adoptat și nu în textul proiectului actului respectiv. Menționarea explicită a numelor și prenumelor acestora în textul proiectului nu este necesară și nu face

			parte din conținutul normativ, ci din procedura administrativă de adoptare. În plus, prevederile art. 50 din <i>Legea nr. 100/2017</i> reglementează forma finală a actului după adoptare, iar proiectul în sine, aflat în faza de consultare sau avizare, nu trebuie să includă aceste elemente, care sunt stabilite și completate ulterior în faza de emitere oficială.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	17.	Conform prevederilor alin. (3) din art. 39 din <i>Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007</i>, alocarea și asignarea canalelor sau frecvențelor radio pentru utilizare neguvernamentală, în special, pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice este o atribuție a Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice (ANRCETI), care aprobă și publică regulamentele corespunzătoare. Utilizarea benzilor, canalelor și frecvențelor radio se efectuează numai în baza licenței sau a permisului tehnic, eliberate de către ANRCETI (art. 37 alin. (6), art. 43 ale Legii comunicațiilor electronice). Una dintre condițiile de bază pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio este compatibilitatea electromagnetică - proprietatea a unui dispozitiv, echipament sau sistem de a funcționa satisfăcător în mediul electromagnetic, fără a produce perturbații electromagnetice prejudiciabile oricărui aparat ce se află în acest mediu (art. 2, art. 40, art. 44 ale Legii comunicațiilor electronice și art. 15 al Regulamentului Radiocomunicațiilor al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor). Totodată, conform art. 42 alin. (1) al Legii nr. 241/2007, se interzice exploatarea stațiilor de radiocomunicații care nu corespund normelor de emisie, parametrilor tehnici specificați în licența de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio ori în permisul tehnic sau	Se acceptă Proiectul are ca obiectiv principal reglementarea instrumentului de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor, stabilirea posibilităților de utilizare a acestuia, precum și crearea cadrului normativ necesar funcționării acestuia în condiții legale și controlate. În procesul de implementare și aplicare a instrumentului respectiv, vor fi respectate cu strictețe toate cerințele tehnice și metodologice, pentru a preveni orice formă de imixtiune nejustificată sau interferențe cu alte sisteme ori drepturi legitime. De aceea aportul instituțiilor cu competențe în acest domeniu este important și valoros pentru a minimiza riscurile de aplicare.

	care provoacă perturbații în funcționarea altor stații și rețele de radiocomunicații. În context, se propun unele completări/modificări la proiectul Regulamentului: a) La Capitolul I, noțiunea de la pct. 2.2 se va expune în redacție nouă: „<i>Blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor – utilizarea intenționată a echipamentelor tehnice în scopul limitării sau suprimării semnalelor radio pe frecvențe specifice într-un perimetru definit, fără a afecta comunicațiile autorizate din afara acestuia.</i>”.	
18.	b) La Capitolul II, în pct. 5, prevederea că <i>Sistemul va fi creat în conformitate cu conceptul tehnic al acestuia va fi elaborat și aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației</i> va fi exclusă. Conform art. 9 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, Agenția este autoritatea națională de reglementare a domeniului comunicațiilor electronice care are statut de persoană juridică și beneficiază de autonomie administrativă, funcțională și financiară deplină, fiind independentă de furnizorii de rețele și/sau de servicii, de producătorii de echipamente de comunicații electronice, precum și de Guvern. Astfel, obligația de elaborare și creare a unui <i>sistem de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor</i> excede atribuțiile și domeniile de competență ale autorității de reglementare, stabilite de legea prenotată.	Se acceptă parțial Punctul 5 a fost modificat în sensul în care Sistemul va fi creat în conformitate cu Conceptul tehnic al acestuia elaborat și aprobat de Guvern, iar ARNCETI va fi implicat la etapa de coordonare a proiectrului hotărârii de Guvern respective.
19.	c) la Capitolul III, în textul Regulamentului se va utiliza numai noțiunea „<i>interferențe prejudiciabile</i>”, în conformitate cu art. 2 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, care va intra în vigoare pe 01.01.2026.	Se acceptă
20.	d) se propune completarea pct. 7 cu pct. 7.7. cu următorul conținut:	Se acceptă

		„7.7. asigură compatibilitatea electromagnetică cu echipamentele din dotarea instituțiilor penitenciare și în zonele din afara perimetrului instituțiilor penitenciare.“	
	21.	e) pct. 8.1. se propune de expus în redacție nouă: „8.1. evitarea creării interferențelor prejudiciabile asupra stațiilor, rețelelor și serviciilor de radiocomunicații autorizate din afara perimetrului instituțiilor penitenciare.”.	Se acceptă
	22.	f) pct. 11 se propune de expus în redacție nouă: „11. În cazul în care funcționarea Sistemului generează interferențe prejudiciabile asupra stațiilor, rețelelor și serviciilor de radiocomunicații autorizate din afara perimetrului instituțiilor penitenciare, ANP este obligată să intervină prompt pentru eliminarea acestora, în conformitate cu prescripțiile ANRCETI sau în urma sesizărilor din partea furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului sau a furnizorilor serviciilor de radiocomunicații.”	Se acceptă Coținutul pct. 11 din proiect a fost ajustat, ținându-se cont de propunerea ANRCETI și Moldcell (pct. 4 și 28 din prezenta sinteză).
	23.	2. Subsecvent, pentru a soluționa problema utilizării neautorizate a telefoanelor mobile și a altor echipamente radioelectronice în instituțiile penitenciare, Ministerul își exprimă disponibilitatea de a colabora interinstituțional în vederea identificării unor soluții și tehnologii care să respecte cerințele privind protecția rețelelor publice și a utilizatorilor, asigurând totodată un echilibru între necesitatea securității în mediul penitenciar și respectarea reglementărilor privind utilizarea spectrului radio.	Se acceptă
Ministerul Finanțelor	24.	Se constată că, în compartimentul 4.2. „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative” al notei de fundamentare, autorul menționează că implementarea prevederilor proiectului va implica un impact financiar ce presupune alocarea de resurse bugetare, care ar trebui prevăzute în bugetul aferent anului următor adoptării proiectului. Cu toate acestea, nu sunt prezentate costurile totale necesare pentru aplicarea dispozițiilor propuse, ceea ce limitează	Precizare La etapa actuală nu pot fi prevăzute costuri estimative de implementare a soluției de bruiaj, acestea pot fi stabilite urmare a elaborării Conceptului și sarcinii tehnice. Resursele financiare alocate ANP urmare a rectificării de buget, urmează a

		posibilitatea evaluării clare a impactului financiar real și a sustenabilității bugetare a proiectului. Totodată, având în vedere că, în urma solicitării Ministerului Justiției și ca urmare a adoptării Legii nr.188/2025 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr.310/2024, acestuia i-au fost alocate mijloace în valoare de 9.600,0 mii lei pentru achiziția de echipamente de detectare, monitorizare video, comunicare și control acces în penitenciare, nota de fundamentare urmează a fi ajustată corespunzător. Aceasta trebuie să reflecte în mod explicit faptul că realizarea prevederilor proiectului se va face din contul și în limita mijloacelor bugetare deja aprobate, fără a implica alocări suplimentare.	fi utilizate în scopul realizării graduale a acțiunilor conform <i>Planului de acțiuni privind alinierea instituțiilor penitenciare la standardele europene și combaterea subculturii criminale pentru anii 2024-2027</i>, aprobat prin <i>Ordinul MJ nr.244 din 30.08.2024</i>, inclusiv a prevederilor Obiectivului general nr.8 conform <i>Planului Național de dezvoltare pentru anii 2025-2027</i> aprobat prin <i>HG 361/2024</i>. Utilizarea resurselor alocate ANP pentru Semestrul II în vederea achiziționării sistemelor de bruiaj nu este posibilă, din următoarele motive: - în prezent, nu există un cadru normativ care să permită utilizarea unor astfel de echipamente; - din cauza vidului legislativ, nu poate fi elaborat un concept tehnic pentru implementarea sistemelor, ceea ce face imposibilă întocmirea unei sarcini tehnice și estimarea costurilor necesare achiziției. Mai mult ca atât, suma de 9.600,0 mii lei, invocată în aviz nu este destinată achiziționării echipamentului destinat „bruiajului”, ci pentru „achiziția de echipamente de detectare, monitorizare video, comunicare și control acces în penitenciare”.
--	--	--	--

„Moldcell” SA	25.	Este foarte important a se lua în considerație că la implementarea soluțiilor de blocare/bruieră să fie asigurate soluții tehnice și echipamente cu efect mai puțin dăunător asupra sistemelor de comunicații din afara perimetrului penitenciarului.	Se acceptă Implementarea proiectului nu va avea efecte dăunătoare asupra populației (pct. 6, 7.7, 8.1.).
	26.	Propunem ca în respectivul Regulament să fie menționate instituțiile publice care nemijlocit vor fi responsabile pentru gestionarea Sistemului după implementare, în special ce ține de partea tehnică a acestuia.	Precizare Monitorizarea și evaluarea aplicării Regulamentului va fi efectuată de către ANP în coordonare cu Ministerul Justiției, ANRCETI și ANSP. Atribuțiile fiecărei entități rezultă din normele indicate în diferite capitole din proiect, precum și în actele normative care reglementează domeniile de activitate ale acestora.
	27.	Menționăm despre necesitatea reglementării tehnice mai detaliate a „interferențelor dăunătoare”, fie în acest Regulament, fie să fie stipulat expres că actele normative ulterioare vor prevedea parametrii/pragurile la atingerea cărora urmează să fie luate măsurile de rigoare (p.11 din Regulament).	Se acceptă Propunerea dată urmează a fi luată în considerare la etapa elaborării Conceptului tehnic al Sistemului.
	28.	Referitor la „înlăturarea interferențelor”- considerăm necesară introducerea expresă în Regulament a următoarelor prevederi: a) obligația de înlăturare a interferențelor dăunătoare rețelelor de comunicații electronice; b) instituția responsabilă; c) precum și un termen de înlăturare care să nu depășească 4 ore lucrătoare. Mai mult ca atât, prevederea din p. 12 din Regulament („12. În cazul în care Sistemul nu corespunde criteriilor prevăzute de prezentul Regulament, instituțiile penitenciare vor suspenda utilizarea până la remedierea neconformităților”) pare a fi una destul de generală. După părerea noastră, aceste criterii trebuie clar definite – sau prin indicarea expresă în Regulament, sau printr-o mențiune despre documentul în care ulterior urmează să fie reglementați parametrii respectivi.	Se acceptă Pct. 11 a fost completat, ținându-se cont de propunerile ANRCETI și MDED (pct. 4 și 22 din prezenta sinteză).

Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	29.	Se va revedea necesitatea utilizării în textul proiectului a cuvântului „crearea”, deoarece potrivit pct. 4 cap. II din proiect, Sistemul de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor (în continuare – Sistem) reprezintă o combinație de aparate și dispozitive destinate blocării și/sau întreruperii controlate a radiocomunicațiilor a cărei funcționare poate fi monitorizată inclusiv de la distanță și care se instalează. Totodată, conform p. 4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative din nota de fundamentare, implementarea proiectului va genera un impact financiar ce va necesita alocarea de resurse bugetare, în principal pentru achiziția și instalarea Sistemului. Costurile principale vor fi legate de achiziția și instalarea echipamentelor Sistemului. Prin urmare, sistemul reprezintă o combinație de aparate și dispozitive destinate blocării și/sau întreruperii controlate a radiocomunicațiilor și urmează a fi achiziționată și instalată, iar prin crearea sistemului se înțelege descoperirea sau inventarea unor tehnologii sau teorii noi. Astfel, se recomandă revizuirea denumirii proiectului de hotărâre prin excluderea textului ”crearea și”. De asemenea, în tot textul proiectul cuvântul „crearea” se va substitui cu sintagma ”instalarea, punerea în funcțiunea” la forma gramaticală corespunzătoare.	Nu se acceptă Termenul „crearea” este utilizat în sens larg și include nu doar conceperea propriu-zisă a unui sistem nou, ci și întregul proces de instituire, implementare și operaționalizare a sistemului în cadrul instituțiilor penitenciare. În contextul Regulamentului, „crearea” reflectă faptul că se stabilește și organizează un sistem integrat nou, care implică mai mult decât simpla instalare a echipamentelor — include și dezvoltarea cadrului legal, tehnic și procedural necesar funcționării acestuia. În plus, menținerea termenului „crearea” subliniază caracterul complex și strategic al proiectului, care nu se limitează la acțiunea tehnică de instalare, ci presupune o abordare sistemică, inclusiv elaborarea Conceptului tehnic, coordonarea interinstituțională, monitorizarea și utilizarea sistemului în condiții de siguranță și conformitate legală. Astfel, eliminarea termenului „crearea” ar putea diminua percepția importanței și complexității procesului și ar reduce cadrul conceptual necesar pentru o implementare completă și eficientă a sistemului.
--	------------	--	---

			Prin urmare, păstrarea termenului „crearea” este justificată și necesară pentru a reflecta natura integrală a inițiativei.
Ministerul Sănătății	30.	Procedeul de bruiaj tehnic reprezintă utilizarea altor stații și echipamente care emit la rândul său radiații electromagnetice, în diferite benzi de frecvențe, cu puterea necesară respectivă după caz, iar aceste instalații, trebuie să fie plasate strict în conformitate cu normele Regulamentului sanitar privind limitarea expunerii populației la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 563/2024. Totodată, recomandăm completarea proiectului cu dreptul reprezentanților Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, de evaluare și control a acțiunii acestor instalații și sisteme asupra statusului sănătății publice, inclusiv să participe la concluzionarea preventivă a puterilor și direcționării instalațiilor în baza de proiecte de calcul efectuate în conformitate cu regulamentul menționat, care face referință la standardul ISO SM EN 62232:2023.	Se acceptă Având în vedere că proiectul Regulamentului are drept scop protejarea sănătății publice împotriva câmpurilor electromagnetice, și în temeiul pct. 6 din Regulament, este deja prevăzută atribuția ANSP de evaluare și control al parametrilor tehnici, inclusiv participarea la avizarea proiectelor de instalare a echipamentelor, în conformitate cu <i>Hotărârea Guvernului nr. 563/2024</i> și standardul ISO SM EN 62232:2023. De asemenea, acest drept urmează a fi reglementat detaliat în Conceptul tehnic al Sistemului.
Avizare și consultare publică repetată			
I.M. „Orange Moldova” S.A.	31.	Înțelegem preocuparea autorităților pentru prevenirea utilizării neautorizate a serviciilor de comunicații mobile în zonele de detenție, în scopul asigurării integrității actului de justiție și protejării populației de fraudele comise de persoanele aflate în detenție. Totuși, atragem atenția că premisa de la care pornesc autoritățile, precum că echipamentul de bruiere, care se propune a fi procurat și instalat pe teritoriul instituțiilor penitenciare, ar permite bruierea semnalului strict în perimetrul instituției financiare, este greșită. Serviciile de comunicații mobile furnizate de operatori în afara instituțiilor penitenciare oricum vor fi afectate semnificativ. În acest context, Regulamentul în cauză ar trebui să prevadă că furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice mobile nu	Precizare Utilizarea echipamentelor de bruiaj în instituțiile penitenciare urmărește un scop legitim de interes public major: prevenirea și combaterea utilizării neautorizate a comunicațiilor electronice de către persoanele aflate în detenție. Această măsură este necesară pentru a împiedica săvârșirea unor infracțiuni grave, precum escrocheriile telefonice, intimidarea martorilor sau coordonarea de activități infracționale din interiorul

		răspund pentru lipsa sau calitatea nesatisfăcătoare a semnalului în cazul în care acest lucru se datorează interferențelor prejudiciabile create de funcționarea echipamentelor de bruieră instalate în conformitate cu acest regulament. De asemenea, regulamentul trebuie să prevadă că orice soluții adoptate trebuie să respecte principiul nediscriminării furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice mobile și să evite denaturarea concurenței între aceștia. Totuși, această exonerare de răspundere nu va rezolva problema utilizatorilor finali care locuiesc sau se deplasează în apropierea acestor instituții penitenciare, care nu vor putea astfel utiliza serviciile respective.	penitenciarelor. Astfel, orice eventual impact asupra semnalului în zonele învecinate este justificat de importanța obiectivului urmărit și se înscrie în limitele principiului proporționalității. În al doilea rând, utilizarea echipamentelor de bruiaj nu va avea un caracter arbitrar, ci va fi realizată în mod controlat și autorizat, în conformitate cu prevederile legale privind gestionarea spectrului radio. Echipamentele vor fi supuse avizării de către autoritatea competentă, iar parametrii tehnici vor fi configurați astfel încât să minimizeze interferențele în afara perimetrului instituției penitenciare. Prin urmare, eventualele perturbări ale semnalului vor fi gestionate tehnic și monitorizate în mod constant. În al treilea rând, solicitarea introducerii unei clauze de exonerare a furnizorilor de rețele de orice răspundere nu este justificată din punct de vedere juridic. Legislația în vigoare nu impune operatorilor obligații privind asigurarea calității serviciului în contextul unor interferențe cauzate de echipamente autorizate ale statului, utilizate în scopuri de securitate. În consecință, nu este necesară includerea unei prevederi exprese în acest sens în regulament.
--	--	---	---

			Totodată, atragem atenția că proiectul regulamentului respectă în mod integral principiul nediscriminării. Toți furnizorii de rețele și servicii de comunicații mobile sunt afectați în mod egal de măsurile tehnice aplicate, fără a fi creat un avantaj competitiv pentru un anumit operator. În plus, măsurile propuse nu vizează aspecte de natură comercială, ci exclusiv obiective de securitate publică, care prevalează asupra considerentelor de piață. În ceea ce privește impactul potențial asupra utilizatorilor finali aflați în vecinătatea penitenciarelor, acesta este unul limitat, atât din punct de vedere geografic, cât și temporal, fiind justificat de necesitatea prevenirii unor riscuri majore la adresa siguranței publice. În plus, există soluții tehnice alternative (precum conectarea la rețele Wi-Fi sau utilizarea altor mijloace de comunicare), iar autoritățile competente vor putea evalua punctual eventualele disfuncționalități neintenționate. În concluzie, măsurile prevăzute în proiectul regulamentului sunt în concordanță cu interesul public general, cu normele legale aplicabile și cu principiile unei reglementări echitabile și proporționale, precum și cu obligația statului de a preveni săvârșirea unor
--	--	--	---

			infrațiuni și de a asigura securitatea în societate.
Ministerul Afacerilor Interne	32.	Având în vedere prevederile art. 7 ⁶ din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, se reiterează propunerea formulată în avizul precedent cu nr. 38/2684 din 29 iulie 2025, potrivit căreia, prin hotărârea Guvernului supusă examinării, urmează să fie aprobat nu doar Regulamentul, dar și Conceptul tehnic.	Nu se acceptă Obiectul proiectului îl constituie exclusiv aprobarea Regulamentului, în conformitate cu temeiul legal menționat în proiect. Extinderea sferei de reglementare dincolo de acest cadru nu se justifică din perspectiva conținutului și finalității actului normativ supus aprobării. Mai mult ca atât, sistemul de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor nu reprezintă un sistem informațional de stat în sensul prevederilor <i>Legii nr. 467/2003</i>. În context, este relevant pct. 4 din proiectul Regulamentului, în care „Sistemul de blocare” este definit ca fiind „o combinație de aparate și dispozitive” și nu ca un „sistem informațional”. Prin urmare, = aprobarea unui concept tehnic a decăzut, reglementarea urmând a fi realizată prin intermediul Regulamentului care va fi aprobat prin hotărâre a Guvernului.
Constatările expertizei anticorupție			
Centrul Național Anticorupție	33.	<i>La punctul 12:</i> Obiecții: Norma citată stabilește că, în cazul în care Sistemul nu corespunde criteriilor prevăzute de prezentul regulament, instituțiile penitenciare vor suspenda utilizarea acestuia până la remedierea	Precizare Proiectul Regulamentului stabilește cadrul juridic general aplicabil funcționării și utilizării Sistemului, fără a detalia elemente tehnice sau operaționale

	neconformităților. Totuși, regulamentul nu conține o prevedere distinctă în care să fie enumerate clar aceste criterii de conformitate. Astfel, în lipsa unor prevederi explicite, norma riscă să rămână pur declarativă, iar instituțiile penitenciare nu vor avea cadrul normativ necesar pentru a decide suspendarea utilizării sistemului. Recomandări: Se recomandă completarea regulamentului cu o prevedere care să enumere criteriile de conformitate aplicabile Sistemului. În cazul în care autorul intenționează să includă criteriile de conformitate în Conceptul tehnic al Sistemului, punctul 12 va fi completat în mod corespunzător.	care pot varia în funcție de specificul fiecărei instituții penitenciare sau de particularitățile tehnologice ale echipamentelor utilizate. Criteriile de conformitate rezultă din ansamblul prevederilor regulamentului, care stabilește cerințele esențiale privind funcționarea legală și sigură a sistemului (precum neafectarea comunicațiilor din afara perimetrului penitenciar, evitarea interferențelor prejudiciabile etc.). Acestea constituie repere suficiente pentru a permite identificarea și evaluarea eventualelor neconformități. Introducerea unei liste rigide de criterii de conformitate în regulament ar putea conduce la limitări nejustificate în implementarea regulamentului și ar reduce capacitatea autorităților de a reacționa adecvat la diverse situații tehnice sau operaționale. Prin urmare, formularea actuală a prevederii permite aplicarea principiului proporționalității și asigură un cadru flexibil, dar clar, pentru luarea măsurilor necesare în cazul identificării unor neconformități în utilizarea sistemului.
34.	<i>La punctul 13:</i> Obiecții: Norma citată conține reglementări ambigue atât în ceea ce privește acțiunile necesare ce urmează a fi întreprinse, cât și entitatea responsabilă de executarea acestora. În acest sens, în lipsa unei	Precizare Reglementările incluse în proiectul de act normativ urmăresc stabilirea unui cadru general, echilibrat și suficient de flexibil, care să permită adaptarea

	descrieri detaliate a acțiunilor ce trebuie întreprinse în cazul identificării neconformităților Sistemului, instituțiile penitenciare nu dispun de un cadru normativ clar care să ghideze intervenția lor în asemenea situații. Această lipsă de precizare riscă să conducă fie la inacțiune, fie la aplicarea neuniformă a normei, în funcție de interpretarea fiecărei entități implicate. Mai mult, norma nu clarifică acțiunile care urmează a fi întreprinse de către instituțiile penitenciare pe perioada desfășurării procesului de revizuire a condițiilor tehnice de utilizare. Astfel, în lipsa unor prevederi exprese referitoare la măsurile provizorii aplicabile în această etapă, există riscul ca sistemul să fie utilizat în continuare în condiții neconforme, fie suspendat fără un cadru operațional alternativ, ceea ce poate afecta buna desfășurare a activităților instituționale. Recomandări: Completarea proiectului cu prevederi clare privind acțiunile ce trebuie întreprinse. Indicarea entității publice responsabile de revizuirea condițiilor tehnice de utilizare a Sistemului.	intervențiilor administrative la natura și gravitatea fiecărei neconformități constatate. Detalierea exhaustivă a acțiunilor ce trebuie întreprinse în toate situațiile posibile ar conduce la o suprareglementare, cu riscul de a limita capacitatea instituțiilor de a reacționa eficient și proporțional în funcție de context. În ceea ce privește entitatea responsabilă, din prevederile regulamentului reiese că instituțiile penitenciare care utilizează sistemul au responsabilitatea de a gestiona situațiile de neconformitate, inclusiv prin suspendarea temporară a utilizării sistemului și adoptarea măsurilor necesare pentru remedierea deficiențelor. Intervențiile specifice, precum și eventualele proceduri de revizuire tehnică, se realizează prin raportare la competențele stabilite de legislația specifică în vigoare, fără a fi necesară o reluare detaliată în cadrul prezentului regulament. De asemenea, includerea unor măsuri provizorii standardizate pentru perioada de revizuire tehnică nu este oportună, întrucât acestea trebuie adaptate în funcție de specificul tehnologic al fiecărui sistem, de nivelul riscului generat și de capacitatea
--	--	--

		operațională a unității. Instituțiile beneficiază de instrumentele administrative necesare pentru a asigura continuitatea activităților în condiții de legalitate și securitate, inclusiv în situațiile tranzitorii menționate. Prin urmare, textul normativ propus oferă un cadru suficient pentru aplicarea unitară și coerentă a măsurilor în cazul identificării unor neconformități, cu respectarea principiilor legalității, proporționalității și eficienței administrative.
35.	<i>La punctul 14:</i> Obiecții: Norma citată stabilește că selectarea instituțiilor penitenciare pentru instalarea Sistemului se va realiza în baza unei evaluări a vulnerabilităților regimului de siguranță. Cu toate acestea, potrivit compartimentului 4.2 din nota de fundamentare, numărul inițial de dispozitive este de 20 de unități, necesare pentru cele 17 instituții penitenciare existente, ceea ce presupune că toate instituțiile urmează să beneficieze de acest Sistem. În acest context, nu sunt indicate clar criteriile obiective sau metodologia utilizată pentru evaluarea vulnerabilităților, ceea ce generează incertitudini privind transparența și fundamentarea procesului de selecție. Totodată, se constată lipsa unei justificări privind aplicarea unor standarde diferite față de instituțiile penitenciare, aspect ce poate afecta echitatea și coerența măsurilor propuse. Mai mult, această lipsă de claritate amplifică riscul apariției unor vulnerabilități suplimentare, inclusiv în ceea ce privește transferul deținuților dintr-un penitenciar în altul. Recomandări: Reconsiderarea punctului 14.	Precizare Proiectul regulamentului prevede criterii generale bazate pe evaluarea vulnerabilităților regimului de siguranță, principiu esențial pentru fundamentarea deciziilor privind alocarea resurselor și implementarea măsurilor de securitate. Cu toate acestea, dat fiind faptul că numărul dispozitivelor inițial prevăzut este suficient pentru dotarea tuturor celor 17 instituții penitenciare, se asigură astfel o acoperire integrată și echitabilă a sistemului, eliminându-se riscurile potențiale de inegalitate sau selecție nejustificată. De asemenea, metodologia aplicată în evaluarea vulnerabilităților face parte din procesele interne de management al riscurilor specifice administrației

			penitenciare și nu necesită detalierea exhaustivă în cadrul regulamentului, care trebuie să rămână un instrument normativ general, cu aplicabilitate flexibilă și adaptabilă la contextul operațional. În ceea ce privește aspectele legate de transferul deținuților, acestea sunt reglementate prin norme distincte și proceduri operaționale care țin cont de condițiile de siguranță la nivelul întregului sistem penitenciar, fără a depinde exclusiv de criteriile de instalare a Sistemului de blocare și/sau întrerupere a radiocomunicațiilor. Prin urmare, formularea actuală a punctului 14 asigură atât transparența, cât și echitatea procesului decizional, oferind un cadru flexibil și adaptabil la dinamica riscurilor în sistemul penitenciar.
--	--	--	---